

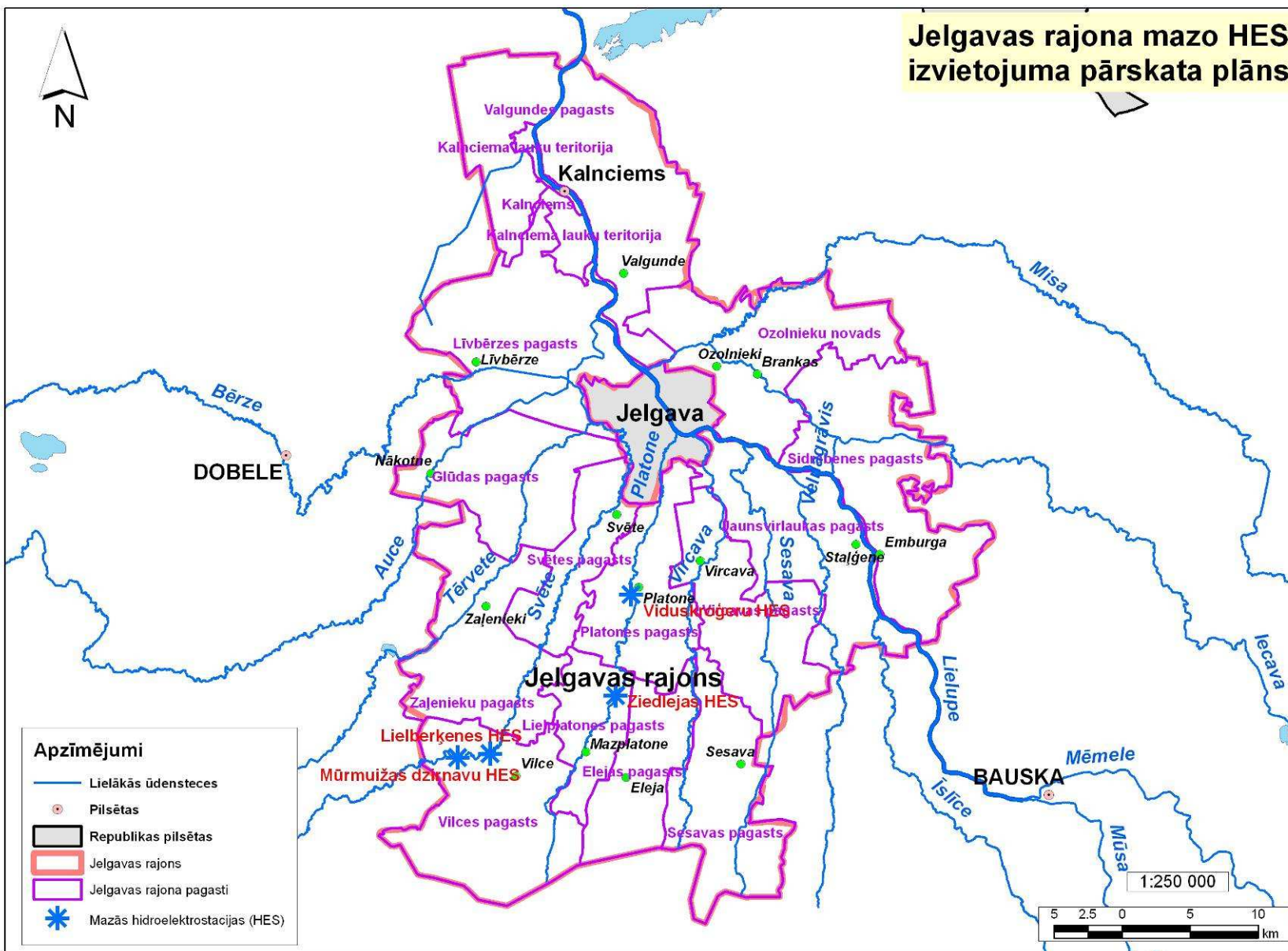
3.3.3. Jelgavas rajona mazo HES raksturojums

Mazo HES ūdenskrātuves ir relatīvi nelielas, tāpēc nopietnus plūdus avārijas gadījumā tās diez vai spētu izraisīt, taču to šobrīd nevar droši apgalvot, jo nav veikti attiecīgi aprēķini. Īpaši svarīgi būtu veikt iespējamo avāriju izraisīto plūdu aprēķinus tām HES, kas atrodas kaskādē. Šādu HES avārija var izraisīt tā saucamo domino efektu, t.i. plūdu vilnis var pārraut lepusē esošo HES aizsprostus un radīt jau pietiekami bīstamu situāciju applūduma ziņā. Diemžēl šis apstāklis tikai retos gadījumos ir novērtēts šo HES ūdenskrātuvju ekspluatācijas (apsaimniekošanas) noteikumos, kā arī drošuma programmās.

Tomēr, ūdenskrātuvēm var būt arī pozitīva loma plūdu ietekmes mazināšanā upes lejtecē. Ūdenskrātuvēs, ar pareizu to līmeņu regulēšanas režīmu, ir iespējams uzkrāt ievērojamu plūdu ūdens, ledus un vižņu apjomu, kas dabiskā režīmā nonāktu upes lejas tecē, radot tur plūdus. Upēs, uz kurām atrodas ūdenskrātuvju kaskādes, šī plūdu maksimālo caurplūdumu samazināšana var būt īpaši efektīva. Taču tas ir iespējams tikai stingri ievērojot pilnīgi saskaņotu un optimālu visu kaskādes ūdenskrātuvju darbināšanu. Lai šādu optimizāciju nodrošinātu, nepieciešams veikt attiecīgus hidroloģiskos un hidrauliskos aprēķinus.

Jelgavas rajona mazās HES

N.p.k.	HES nosaukums	Upes nosaukums	Aprēķina spiediens, m	Ūdenskrātuves tilpums, m ³
1	<i>Ziedlejas HES</i>	<i>Platone</i>	3.9	774 400
2	<i>Viduskroģeru HES</i>	<i>Platone</i>	3.4	273 300
3	<i>Mūrmuižas dzirnavu HES</i>	<i>Svēte</i>	4.9	137 000
4	<i>Lielberķenes HES</i>	<i>Svēte</i>	5.0	144 000

3.3.3. attēls Jelgavas rajona mazo HES izvietojuma plāns